

Recht op accountantscontrole betekent geen recht op een goedkeurende verklaring

Als een klant de interne beheersing niet op orde heeft, te weinig controle-informatie aanlevert of de accountant onvoldoende tijd geeft om zijn werk af te ronden, kan die accountant natuurlijk ook kiezen voor oordeelonthouding.

Mark Paur

"Mag je accountants verplichten een beursfonds te controleren?" is de titel van een [artikel](#) in de papieren versie van *Accountant*. De teneur van de antwoorden op deze vraag in het artikel is op zijn zachtst gezegd niet "volmondig ja", want het is - kort samengevat - te gevaarlijk. Vreemd. Er is een wettelijke controleplicht enerzijds en een beroepsgroep die het wettelijk monopolie heeft anderzijds en toch wordt er over deze vraag getwijfeld. Komt op mij over als de politie die niet op een melding af gaat, onder het mom "te gevaarlijk". Iets wat in de Franse *banlieus* overigens schijnt te gebeuren, maar dat terzijde.

Sinds kort ben ik met veel plezier examinerator van de praktijkopleiding. Hierbij moet de bijna-RA beginnen met een dilemma. Deze dilemma's komen vaak op hetzelfde neer: de klant levert geen stukken aan, de deadline nadert en de aankomend beroepsbeoefenaar zit met een probleem. Moet hij of zij met de klant meegaan, of de rug recht houden? Vreemd dat dit als een dilemma wordt ervaren, want iedereen zal beamen dat het dat niet mag zijn.

Wat de twee genoemde zaken met elkaar gemeen hebben, is dat er naar mijn mening impliciet van wordt uitgegaan dat een accountantscontrole per definitie betekent "een goedkeurende controleverklaring". En dat is natuurlijk niet zo. Ik begrijp dat wat ik hierna zal schrijven wellicht vaktechnische haken en ogen heeft (regelgeving), maar het gaat mij om het principe en de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

Zo schrijft de NBA in het eerdergenoemde artikel dat bepaald moet worden of "die cliënt zijn interne beheersing dermate op orde heeft dat een accountantsoordeel überhaupt mogelijk is". Nu kennen we de verklaring van oordeelonthouding, dus deze zin begrijp ik niet. Wat ik wel begrijp is dat het natuurlijk heel lastig is om deze af te geven, met mogelijk alle juridische gevolgen van dien. Maar ja, dat is een kwestie van vakmanschap en uiteraard een goede onderbouwing in het dossier. Overigens lijkt het me beter voor deze verklaring voor de tuchtrechter te worden gedaagd, dan vijf of meer jaar later door een curator of wie dan ook, omdat er ten onrechte een goedkeurende verklaring is gegeven. Want die goedkeurende verklaring oogt op korte termijn comfortabel (een tevreden klant) maar op lange termijn kan dat wel eens een tikkende tijdbom, of liever een landmijn (want je ziet hem niet) zijn.

En dan onze jonge aankomend collega's? Die voelen zich verantwoordelijk voor de jaarrekening van de klant "want die moet aan alle eisen voldoen". Voor je het weet gaan ze berekeningen en correcties maken en trappen ze in de "zelftoetsingsval". Maar de jaarrekening is toch echt de verantwoordelijkheid van de klant. De accountant is verantwoordelijk voor de verklaring.

Natuurlijk pleit ik niet voor het achteloos verstrekken van een oordeelonthouding, want die moet net zo goed onderbouwd zijn als elke ander type verklaring. Maar als een klant weigert zijn interne beheersing op orde te krijgen, onvoldoende controle-informatie aanlevert (bijvoorbeeld bij de onderbouwing van een *impairment*), of weigert de accountant voldoende tijd te gunnen zijn werk af te ronden kan het daar - uiteraard goed onderbouwd en met alle kwaliteitswaarborgen omkleed - uiteindelijk wel op uitdraaien.

Naast juridische risico's zitten hier natuurlijk ook commerciële risico's aan vast. Want gaat de klant - zeker zo'n risicoklant - nog wel betalen? Ook dat is oplosbaar, want onderdeel van de *proposal* kan een vooruitbetaling zijn. En wil de risicoklant dat niet en is er geen ander kantoor dat gunstiger voorwaarden biedt? Dan ligt het probleem waar het hoort: bij de onderneming, niet bij de accountant.

Dus laat het probleem waar het hoort!

Deel dit artikel

[Mark Paur RA is docent accountancy.](#)

GERELATEERD

ACCOUNTANTSCONTROLE | 24 februari 2020

De accountantscontrole, altijd weer een uitdaging

Het samenstellen van de jaarrekening met de jaarlijkse accountantscontrole vormt voor de financiële functie ieder jaar weer een uitdaging. Het is een strak georganiseerd... →

BEZOLDIGINGSVERSLAG | 29 januari 2020

Het bezoldigingsverslag en de jaarrekeningcontrole

Eind 2019 is de wet ter implementatie van de EU-richtlijn 2017/828 inzake het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders in Nederland aangenomen.... →

NIEUWS | 18 juni 2019

NBA-handreiking 1141, 'Data-analyse bij de controle' definitief

De NBA heeft NBA-handreiking 1141, 'Data-analyse bij de controle' gepubliceerd. →

OPINIE | 15 april 2019

De jeugd heeft de toekomst

1994. Ik begon mijn loopbaan als assistent-accountant. Redelijk onsubtiel werd destijds duidelijk gemaakt dat je als schoolverlater nog weinig wist of kon. Er was... →

MAGAZINE | 15 maart 2019

Elkaars taal spreken

Vroeger was het uitvoeren van een accountantscontrole redelijk overzichtelijk: een paar assistent-accountants, een controleleider en een partner die af en toe langskwam.... →
